

VOLUM XX

9.- ANNEX 1: Memòria de la intervenció arqueològica al C/ Colomines 2-10, i Plaça Santa Caterina, dins el “projecte d’infraestructures troncal des del carrer Carders a la central de RSU, en el mercat de Santa Caterina, al districte de Ciutat Vella, de Barcelona.” Zona A, Codi 238/03.

9.1.- Descripció dels treballs i resultats obtinguts.....	2
9.1.1.- Rasa 1000.....	2
9.1.2.- Rasa 2000.....	7
9.2.- Consideracions finals.....	9
9.3.- Consideracions generals de les zones A, B, C i D.....	11
Llegenda dels plànols.....	15
Planimetria	
Fitxes UE	

9.1.- DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS I RESULTATS OBTINGUTS

El trasllat de la xarxa elèctrica, a partir de la canalització en rasa i instal·lació subterrània de tubs que substituirien els antics serveis, s'ha realitzat amb l'obertura de dues rases: una rasa de 60 m. de llarg, que transcorria paral·lela a la línia de façana actual, en direcció NE-SW – distant 1,50 m. d'aquesta- entre els núms 2 i 10 del carrer de Colomines, i una altra perpendicular que, enllaçant amb aquesta, creuava el mateix carrer fins arribar al núm. 1 de la Plaça de Santa Caterina, i que assolía una llargada de 6 m. Ambdós presentaven una amplada aproximada d'1 m. i una fondària que oscil·lava entre 1m. i 1,10m.

Els treballs realitzats varen consistir primerament en l'extracció mecànica del paviment del carrer (UE 1001) format per llambordes (20 cm de gruix) i una capa de preparació de formigó (30 cm.), d'una potència aproximada de 50 cm.; d'un segon nivell d'aportació de sauló de color marró i textura solta barrejat amb material constructiu contemporani (30-40 cm depenent del sector) –UE 1002-, i un últim estrat compost per argiles de color marró fosc i textura compacte (UE 1003), d'uns 15 cm de potència sense haver arribat al final.

Cal esmentar que aquesta rasa ja havia estat oberta anteriorment per instal·lar una canalització d'aigua, i per tant la UE 1002 seria fruit de l'abocament de terres per tal de tornar a cobrir la rasa.

9.1.1.- Rasa 1000

La **Rasa 1000** que en els seus 60 m. de recorregut abasta el carrer de les Colomines des del carrer de Giralt el Pellisser fins arribar al carrer de les Semoleres, és on han quedat al descobert la major part de tota una sèrie d'estructures de diferents èpoques.

S'ha identificat una part de mur d'una llargada de 20 m. i una amplada parcial (limitada per la mida de la rasa) de 40 cm **-UE 1004-** que transcorre paral·lel a la rasa i a la línia de façana actual que, trobem en planta a 1 m. de fondària del carrer actual. Aquest està format per pedres irregulars de mida mitjana i petita i fragments de maons lligats amb morter sorrenc de color groc i textura solta. (cota 4,74m. s.n.m.). Aquesta estructura podria correspondre al mur de façana d'alguna edificació corresponent a l'antic parcel·lari de la ciutat datat en els segles XVIII-XIX.

També s'ha documentat una altra estructura **-UE 1005-**, paral·lela a l'anterior (UE 1004), en direcció NE-SW, formada per pedres de mida mitjana i petita i maons, lligats amb morter de calç de color blanc molt endurit. Aquesta amida 60 cm. d'ample i presentat una llargada de 28 m. Al igual que la UE 1004, es localitza en planta, aproximadament a 1m. de fondària del nivell actual del carrer i a la fondària requerida per l'obra. Tan sols en alguna part del seu recorregut hem pogut documentar uns 20 cm. del seu perfil sense que haguem

trobat la base. (cota 4.70m. s.n.m.). Aquesta estructura correspondria a la banquetta de fonamentació de la UE 1007 i podríem datar-la al segle XVII.

La **UE 1007** correspon a un mur igualment paral·lel a la rasa en direcció NE-SW que apareix immediatament per sota del paviment de la calçada. Aquest el trobem documentat en el perfil de la rasa amb una llargada de 28 m. i una altura que oscil·la entre 20 i 80 cm depenent del tram de la rasa, sense que haguem pogut localitzar la seva amplada completa, donades les mides de la rasa. Aquest mur està format per carreus regulars de mida gran i mitjana lligats amb morter de calç de color blanc i de textura molt compacta. En el tram que es troba entre els carrers Flor de Lliri i carrer de les Semoleres, davant del núm 4. del carrer de Colomines hem localitzat la cantonada d'aquest mur que continuaria en direcció NW-SE, cap a l'interior de l'actual recinte del mercat de Santa Caterina. (cotes 5,23/ 4,53m. s.n.m.) Interpretem aquesta estructura com el mur de tancament de les capelles corresponents al convent de Santa Caterina datades en el segle XVII.

Recolzada en aquesta estructura documentem una claveguera datada al segle XIX –**UE 1006** – formada per maons, que apareix intermitentment al llarg de la rasa amb una llargada de 9 m. una amplada de 10 cm. i una alçada conservada de 14 cm. Aquesta presenta una solera de 20 cm. de gruix, sense haver arribat a la base, construïda amb blocs de pedra irregulars de mida mitjana o gran i maons lligats amb morter de color blanc bastant dur –**UE 1008**- .

Al final d'aquesta primera rasa (Rasa 1000), en la intersecció amb la Rasa 2000, apareix un altre mur -**UE 1009**- format per pedres de mida petita i mitjana i maons lligats amb morter sorrenc de color marró clar i textura molt solta també en direcció NE-SW, del qual només resta al descobert una llargada de 1'60 m. Aquest presenta l'amplada completa -1 m.- i una alçada de 70 cm. (5,11/ 4,35 m. s.n.m.). Tot i que d'adscripció indeterminada, pel tipus de construcció creiem que podria correspondre als segles XVIII-XIX

9.1.2.- Rasa 2000

La **Rasa 2000** enllaça amb la Rasa 1000 davant del carrer de les Semoleres i arriba fins al núm. 1 de la Plaça de Santa Caterina en direcció NW-SE, en un traçat de 5 m. sense que haguem documentat cap estructura arqueològica.

L'estratigrafia d'aquesta rasa presenta un primer nivell d'us –UE 1001- format pel paviment del carrer i un segon nivell d'aportació –UE 1002- constituït per sauló i runa constructiva contemporània.

9.2. CONSIDERACIONS FINALS

Les tasques de trasllat de la xarxa elèctrica, a partir de la canalització en rasa i instal·lació subterrània, portades a terme al carrer de les Colomines i a la Plaça de Santa Caterina han projectat l'obertura de 2 rases practicades a la calçada del carrer.

Aquesta tasca encarregada per la companyia FECSA-ENDESA i realitzada per l'empreses ESPELSA, va requerir un control arqueològic. L'objectiu principal de l'actual intervenció arqueològica, era documentar i estudiar les possibles restes i nivells estratigràfics conservats en el subsòl de l'indret amb la finalitat d'ampliar les dades històriques de la zona.

El resultat un cop realitzat el control ha estat el següent:

- Les 2 rases han assolit diferents fondàries –entre 1m i 1,10m-, en el seu traçat depenent de la zona on han estat practicades i de la presència de serveis, que en molts casos han limitat les previsions de l'obra.

- Únicament a la Rasa 1000 hem pogut documentar estructures arqueològiques corresponents a diferents fases d'ocupació de la zona.

Per sota del paviment del carrer hem localitzat primerament un mur de façana que podria correspondre a alguna edificació de l'antic parcel·lari que ocuparia la illa emmarcada pels carrers de Sant Jacint i de La Flor de Lliri en els segles XVIII- XIX –UE 1004-.

Hem pogut documentar també, tot i que intermitentment al llarg de la rasa, diferents trams d'una claveguera construïda al llarg del segle XIX –UE 1006-.

Ha estat localitzat un mur de grans dimensions –28 m.- format per grans carreus, paral·lel a la línia de façana actual, que interpretem com el mur de tancament de la segona línia de capelles corresponents al convent de Santa Caterina construïdes en el segle XVII. En el tram que es troba entre els carrers

Flor de Lliri i carrer de les Semoleres, davant del núm 4. del carrer de Colomines hem localitzat la cantonada d'aquesta estructura que continuaria en direcció NW-SE, cap a l'interior de l'actual recinte del mercat de Santa Caterina –UE 1007-

Una última estructura documentada al final del carrer de les Colomines amb la plaça de Santa Caterina, correspon a un mur que només conserva una llargada d' 1,60 m i que segueix la mateixa direcció i alineació que el mur corresponent al convent, i que creiem podria formar part d'alguna dependència annexa al convent de Santa Caterina situada fora del recinte conventual i que dataríem en els segles XVIII-XIX.-UE 1009-

Cal concloure esmentant que, en la present intervenció hem pogut documentar diverses estructures arqueològiques que abasten un ampli període cronològic, amb restes relacionades amb totes les troballes arqueològiques documentades al subsòl del mercat de Santa Caterina, on hi va haver entre els segles XIII i XIX, el convent dels frares predicadors (dominics), així com estructures corresponents al traçat de l'antic parcel·lari de la ciutat datat entre els segles XVIII i XIX.

LLEGENDA DELS PLANOLS

Els següents colors indiquen la cronologia de les estructures i estrats documentats a les rases.

 Època contemporània (segles XIX-XX).

 Època moderna (segles XVI-XVIII).

 Època Baix Medieval (segles XIV-XV).

 Època Baix Medieval (segles XII-XIIIV)

 Època Alt Medieval (segles IX-XI).

 Època romana.

 Edat del Bronze.

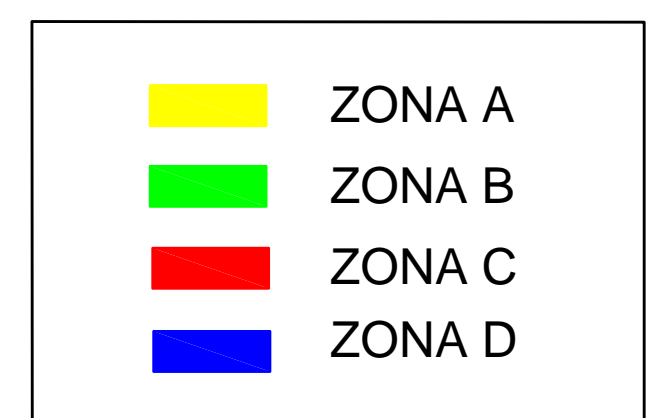
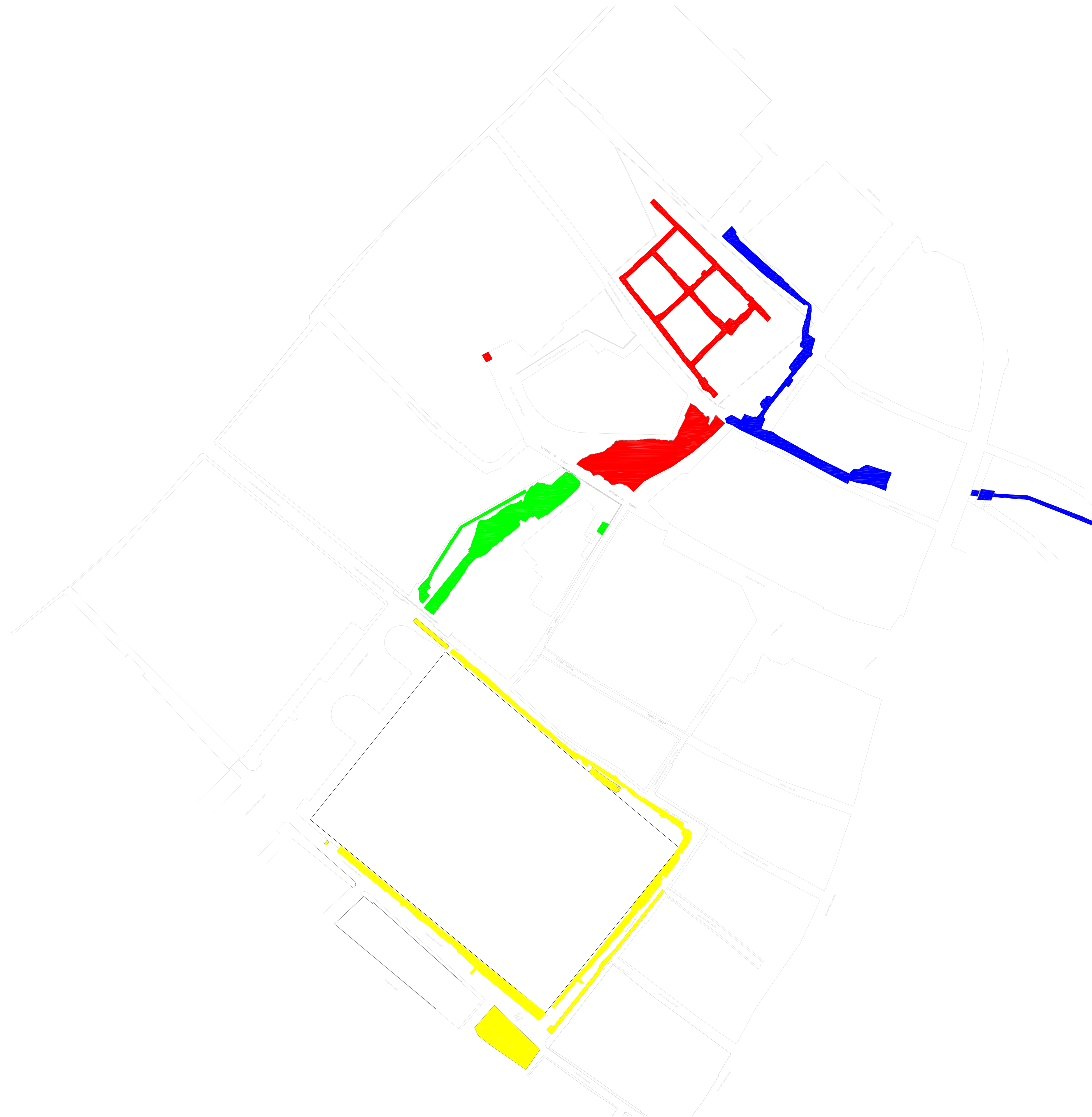
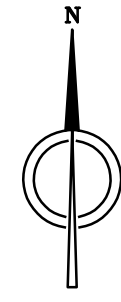
INVENTARI DE PLANIMETRIA

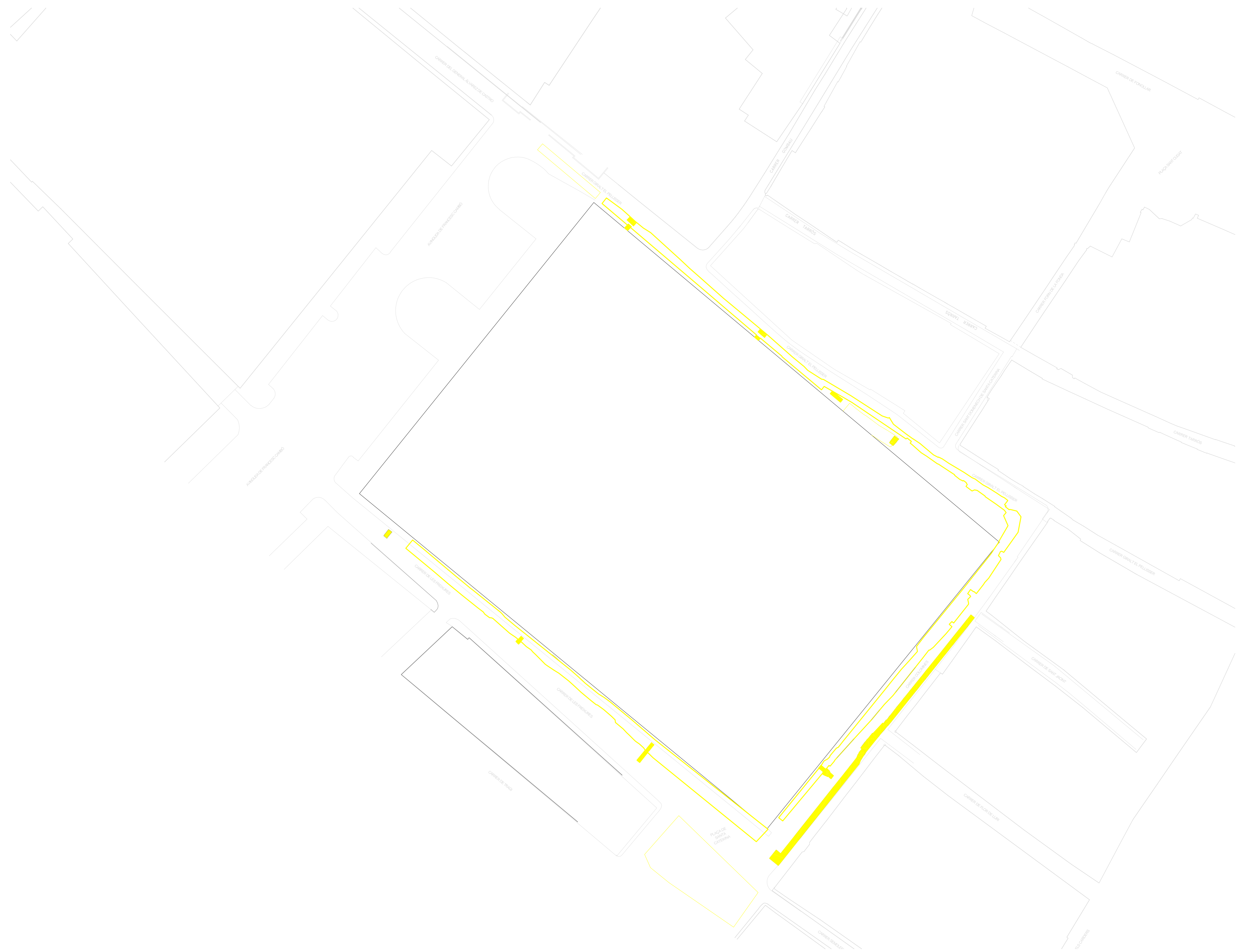
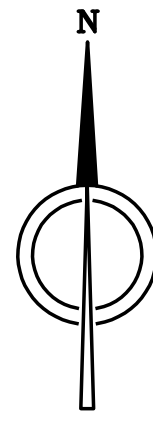
Plànol 1: Planta General RSU: Zones A, B, C i D.

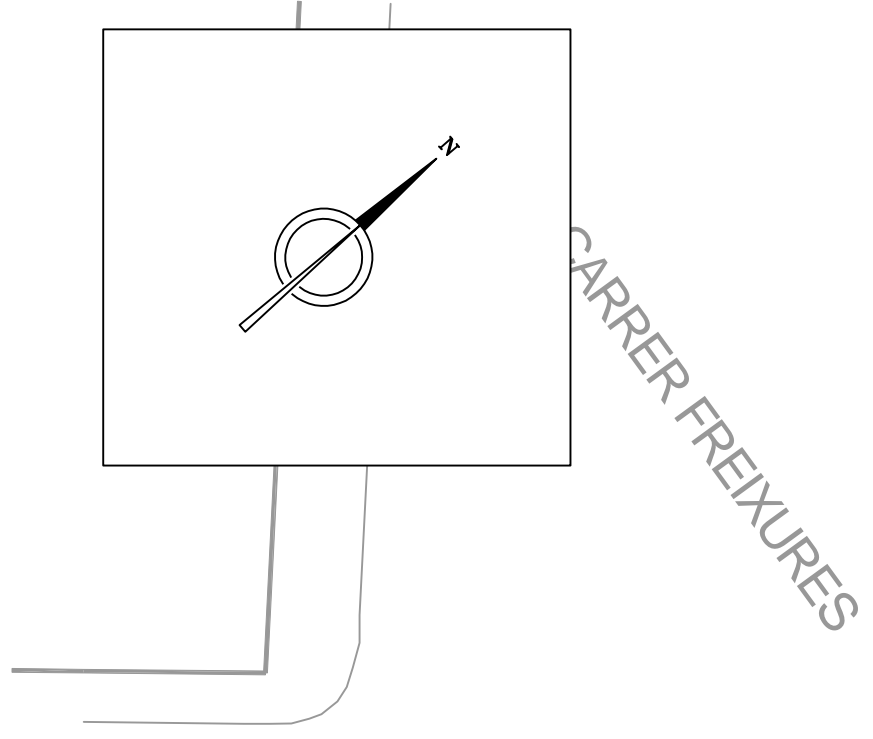
Plànol 2: Planta General RSU: Zona A.

Plànol 3: Planta General Intervenció 238/03. Zona A-C/ Colomines.

Plànol 2: Secció General Intervenció 238/03. Zona A-C/ Colomines.

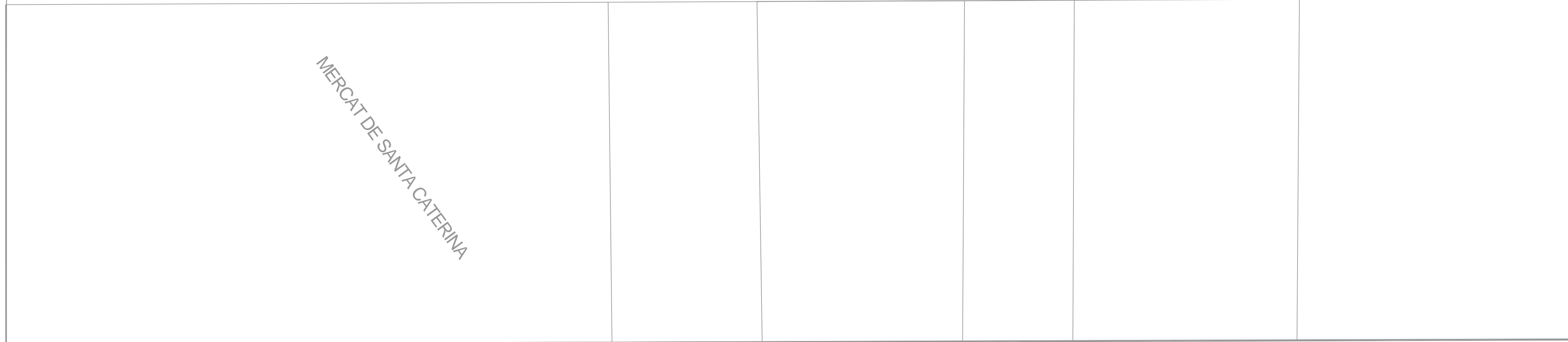

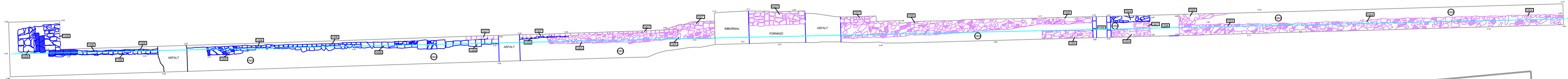

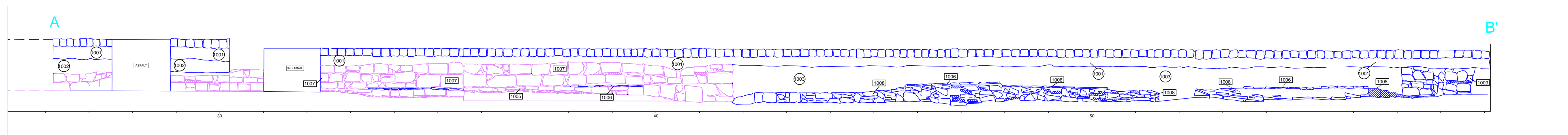
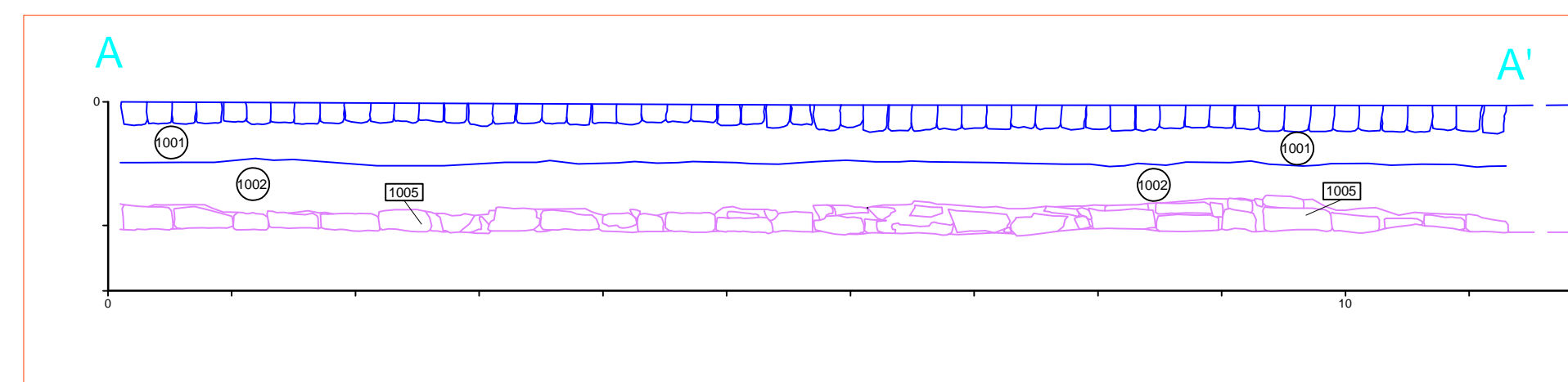
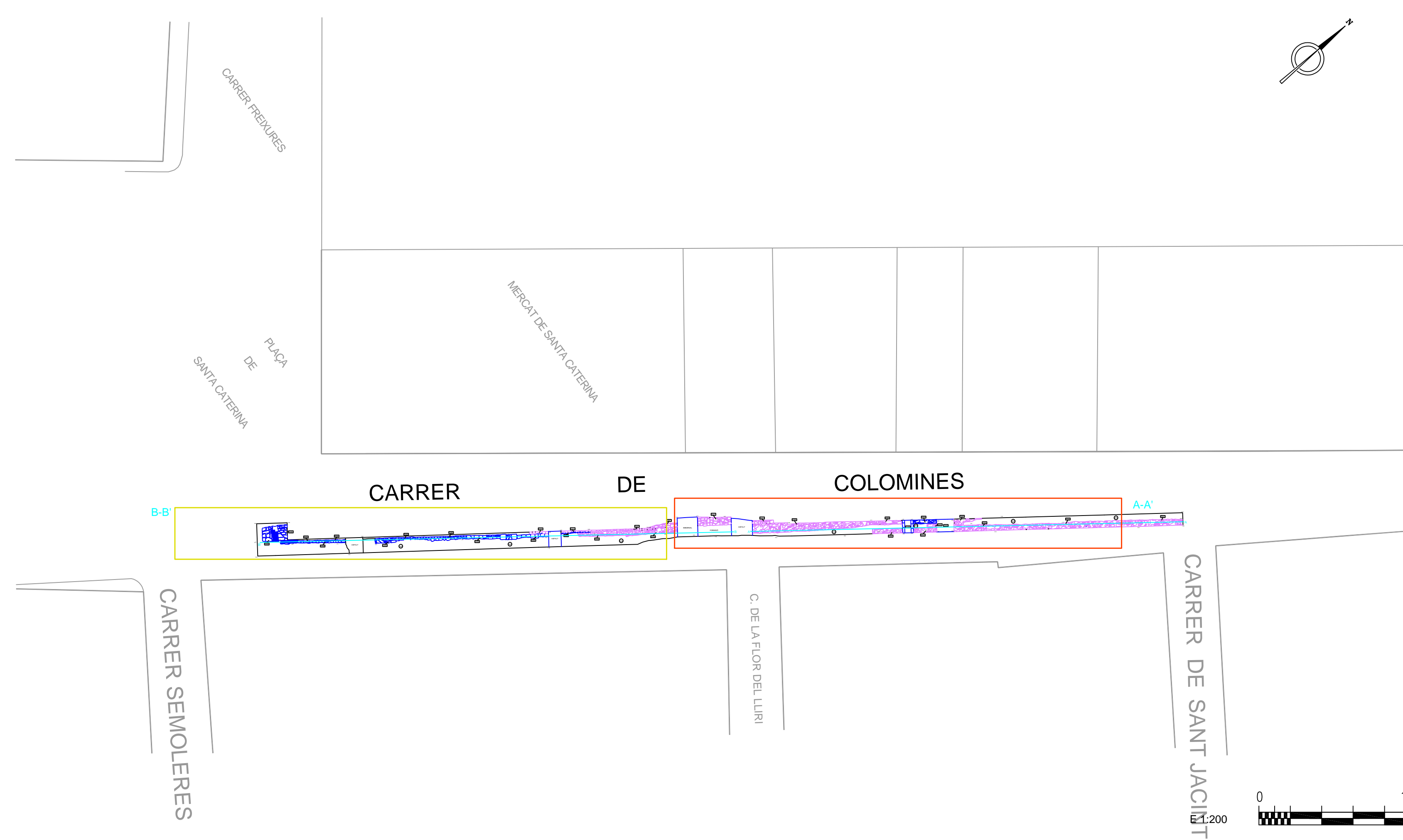
CRONOLOGIA ESTRUCTURES

- Segles XIX - XX
- Segles XVI - XVIII

CARRER DE COLOMINES

FITXES UE

Definició UE Estrat	Textura Compacta	Composició	Sector 1001
Relacions Físiques	Color Gris	Geològica	Zona
Geològica		Orgànica	Foto. Plan.
Artificial		material Constructiu	
Igual a	Cobert per	Datació XX	Criteri datació Estratigràfic
Cobreix 1002	Farceix	Interpretació Paviment	
Talla	Tallat per	Observacions	
Es recolza	Se li recolza	Paviment del carrer format per llambordes (20 cm de gruix) i una capa de preparació de formigó (30 cm.).	
Es lliura	Se li lliura	Afecció Si ☐ No ☐	Tipus % ☐

Definició UE Estrat	Textura Solta	Composició	Sector 1002
Relacions Físiques	Color Marró Clar	Geològica Sorra	Zona
Geològica		Orgànica	Foto. Plan.
Artificial		material Constructiu	
Igual a	Cobert per	Datació XX	Criteri datació Estratigràfic
Cobreix 1001	Farceix	Interpretació Colmatació	
Talla	Tallat per	Observacions	
Es recolza	Se li recolza	Nivell d'aportació localitzat únicament en el primer tram de la Rasa 1000 i a la Rasa 2000 per tal de colmatar-la, ja que aquesta ja havia estat oberta anteriorment per instal·lar altres serveis.	
Es lliura	Se li lliura	Afecció Si ☐ No ☐	Tipus % ☐

Definició UE Estrat	Textura Compacta	Composició	Sector 1003
Relacions Físiques	Color Marró Fosc	Geològica Argila	Zona
Geològica		Orgànica	Foto. Plan.
Artificial			
Igual a	Cobert per	Datació Indeterminada	Criteri datació
Cobreix 1004,1005,1006,1007,1008,1	Farceix	Interpretació Colmatació	
Talla	Tallat per	Observacions	
Es recolza	Se li recolza	Primer nivell arqueològic	
Es lliura	Se li lliura	Afecció Si ☐ No ☐	Tipus % ☐

Definició UE	Textura	Composició	Sector	1004
Estructura		Geològica		
Relacions Físiques	Color	Orgànica	Zona	Foto. Plan.
		Artificial		
Igual a Cobreix Farceix Talla Es recolza Es lliura		Datació XVIII-XIX Criteri datació Arquitectònic/Artí		
Cobert per 1003 Farcit per Tallat per Se li recolza Se li lliura		Interpretació Mur Observacions mur de façana d'alguna edificació corresponent a l'antic parcelari de la ciutat datat en els segles XVIII-XIX.		
		Afecció Si ☐ No ☐ Tipus % ☐		

Definició UE	Textura	Composició	Sector	1005
Estructura		Geològica		
Relacions Físiques	Color	Orgànica	Zona	Foto. Plan.
		Artificial		
Igual a Cobreix Farceix Talla Es recolza 1007 Es lliura		Datació XVII Criteri datació Documental		
Cobert per 1003 Farcit per Tallat per Se li recolza Se li lliura		Interpretació Fonamentació Observacions Murf ormat per pedres de mida mitjana i petita i maons, lligats amb morter de calç de color blanc molt endurit. Es localitza en planta, aproximadament a 1m. Aquesta estructura correspondria a la banqueta de fonamentació del mur de tancament de les capelles del convent de Santa Caterina datat al segle XVII.		
		Afecció Si ☐ No ☐ Tipus % ☐		

Definició UE	Textura	Composició	Sector	1006
Estructura		Geològica		
Relacions Físiques	Color	Orgànica	Zona	Foto. Plan.
		Artificial		
Igual a Cobreix Farceix Talla Es recolza Es lliura		Datació XIX Criteri datació Estratigràfic		
Cobert per 1003 Farcit per Tallat per Se li recolza Se li lliura		Interpretació Clavaguera Observacions		
		Afecció Si ☐ No ☐ Tipus % ☐		

Definició UE	Textura	Composició	Sector	1007
Estructura		Geològica		
Relacions Físiques	Color	Orgànica	Zona	Foto. Plan.
		Artificial		
		pedres i morter		
Igual a		Datació	Criteri datació	
Cobreix	Cobert per	XVII	Documental	
	1003	Interpretació		
Farceix	Farcit per	Mur		
		Observacions		
Talla	Tallat per	mur format per carreus regulars de mida gran i mitjana lligats amb morter de calç de color blanc i de textura molt compacte. Interpretem aquesta estructura com el mur de tancament de les capelles corresponents al convent de Santa Caterina datades en el segle XVII.		
Es recolza	Se li recolza	Afecció	Tipus	
	1005	Si ☐		
Es lliura	Se li lliura	No ☐		% ☐

Definició UE	Textura	Composició	Sector	1008
Estructura		Geològica		
Relacions Físiques	Color	Orgànica	Zona	Foto. Plan.
		Artificial		
		pedres, maons i morter		
Igual a		Datació	Criteri datació	
Cobreix	Cobert per	XVIII-XIX	Estratigràfic	
		Interpretació		
Farceix	Farcit per	Fonamentació		
	1003	Observacions		
Talla	Tallat per	Fonamentació construïda amb blocs de pedra irregulars de mitjà-gran tamany i maons lligats amb morter de color blanc bastant dur.		
Es recolza	Se li recolza	Afecció	Tipus	
		Si ☐		
Es lliura	Se li lliura	No ☐		% ☐

Definició UE	Textura	Composició	Sector	1009
Estructura		Geològica		
Relacions Físiques	Color	Orgànica	Zona	Foto. Plan.
		Artificial		
		pedres, maons i morter		
Igual a		Datació	Criteri datació	
Cobreix	Cobert per	XVIII-XIX	Arquitectònic/Artí	
		Interpretació		
Farceix	Farcit per	Mur		
	1003	Observacions		
Talla	Tallat per	format per pedres de mida petita i mitjana i maons lligats amb morter sorrenc de color marró clar i textura molt solta. Tot i que d'adscripció indeterminada, pel tipus de construcció creiem que podria correspondre als segles XVIII-XIX		
Es recolza	Se li recolza	Afecció	Tipus	
		Si ☐		
Es lliura	Se li lliura	No ☐		% ☐